

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

เรื่อง เรียนรู้เรื่องเล่าผ่านโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

เรียนรู้เรื่องเล่าผ่าน

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พุดอธิบายคุณค่าวรรณศิลป์จากโคลงภาพ

พระราชพงศาวดาร ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

๒. เขียนสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากโคลงภาพ

พระราชพงศาวดาร ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

๓. บอกประโยชน์ของการใช้ภาษาเชิงวรรณศิลป์
จากบทประพันธ์ได้

กิจกรรม

เล่าขานพงศาวดารไทย

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

เล่าขานพงศาวดารไทย

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

คำถามชวนคิด

**บทประพันธ์เกิดจินตภาพ
(เกิดภาพ) ภาพใด**

บุเรงนองนามราชเจ้า	จอมรา มัณเฑียร
ยกพยุหแสนยา	ยิ่งเกล้า
มอญมานประมวณมา	สามสิบ หมีนแฮ
ถึงอยุธยาแล้ว	หยุดไถ่คนครา

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยอ่าน
(นิทาน บทกวี เรื่องสั้น นิยาย)
แล้วเกิดภาพ จินตนาการ หรือไม่

กิจกรรม

บทประพันธ์

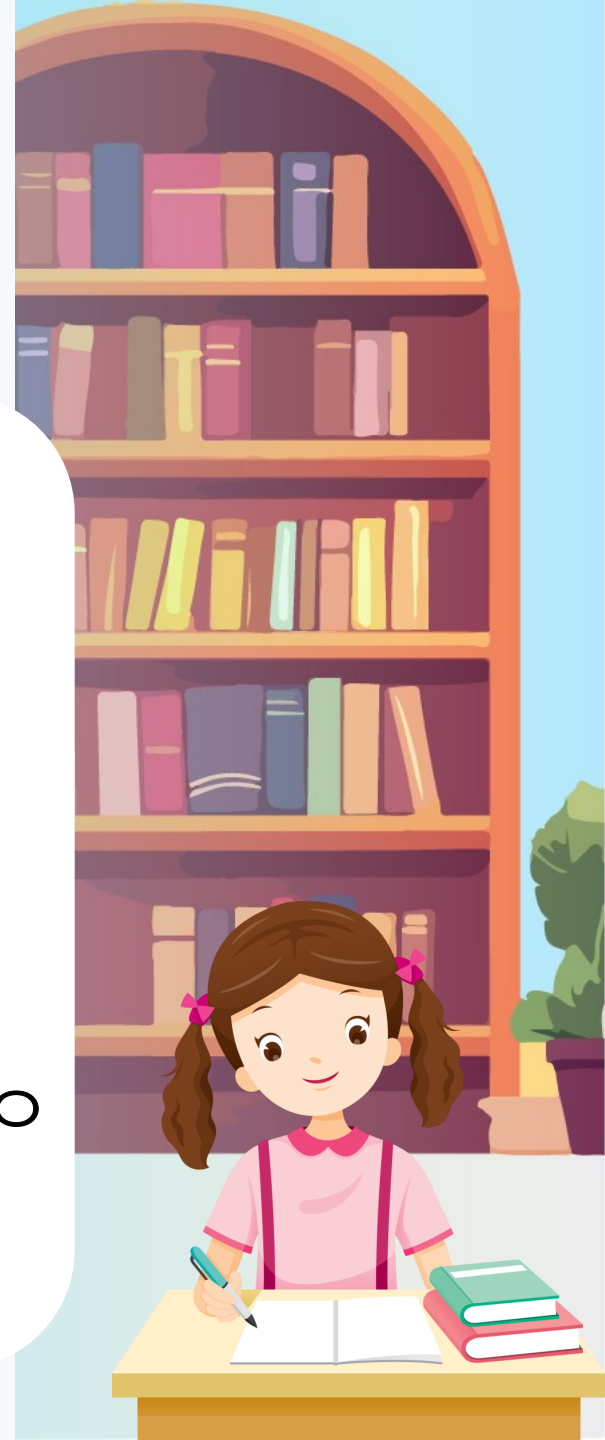
สร้างจินตภาพ

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. นักเรียนอ่านบทประพันธ์ แล้ววาดภาพจากเนื้อความในบทประพันธ์
๓. ให้เพื่อนให้ห้องเรียนทายว่าภาพนั้นเป็นภาพจากบทประพันธ์บทใด ของโคลงภาพพระราชพงศาวดารภาพที่ ๑๐

กิจกรรม

บทประพันธ์สร้างจินตภาพ

กิจกรรม บทประพันธ์สร้างจินตภาพ

บุเรงนองนามราชเจ้า
ยกพยุหแสนยา
มอญมานประมวลมา
ถึงอยุธยาแล้ว

จอมรา มัณเฑียร
ยิ่งเกล้า
สามสิบ หมื่นแฮ
หยุดไถ่ล้นครา

กิจกรรม บทประพันธ์สร้างจินตภาพ

พลไกรกองหน้าเร้า
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ
สารทรงชวดเซผัน
เตลงขับคชไล่ไกล

โรมรัน กัณเษย
คชไท้
หลั่งแล่น เตะลิดแฮ
หวีดท่ายคชาธาร

กิจกรรม บทประพันธ์สร้างจินตภาพ

ขุนมอญร้อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอูระ	หรุบดิน
โอรสรีบกันพระ	ศพสู่ นครแะ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจน์ผู้สรรเสริญ

คำถามชวนคิด

**จุดเด่นของ
บทประพันธ์ข้างต้น
คือ**

สัมผัสเสียงพยัญชนะ

“ยกพยุหแสนยา ยิ่งเกล้า”

“มอญม่านประมวตมา”

“ถึงอยุธยาแล้ว หยุดไถ่คนครา”

กิจกรรม

วิเคราะห์วรรณศิลป์

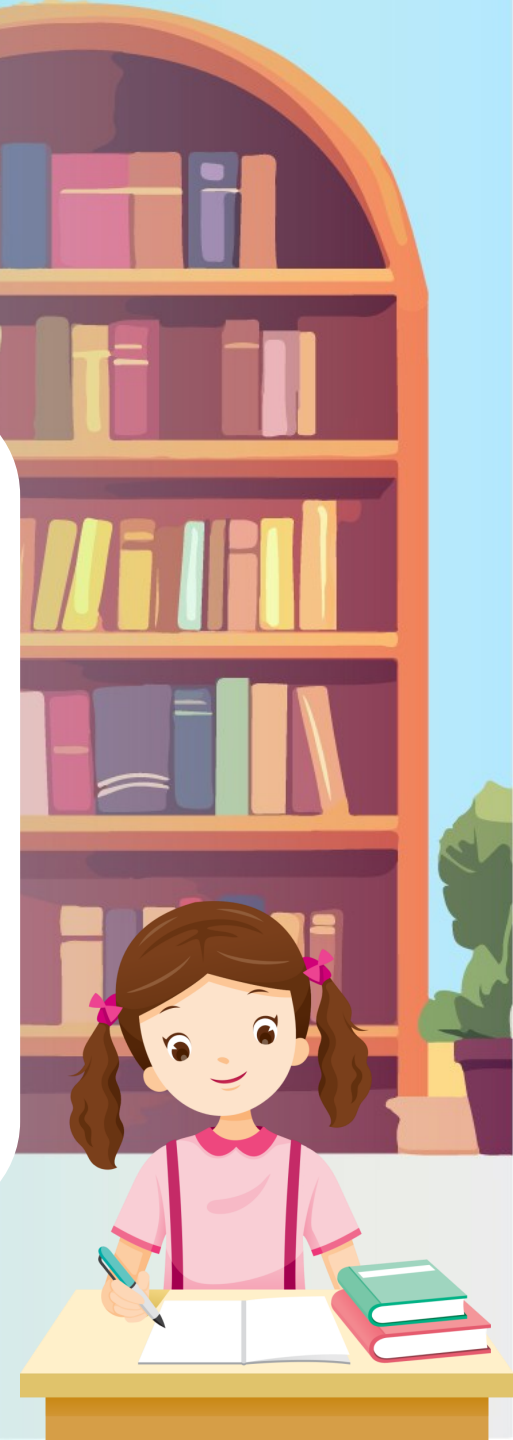
โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

รูปแบบกิจกรรม

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากบทประพันธ์ และวิเคราะห์วรรณศิลป์ของบทประพันธ์นั้น บันทึกผลการวิเคราะห์ลงใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัย ชาติคอช้าง

ใบกิจกรรม

เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพ
พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เรียนรู้เรื่องเล่าผ่านโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

๑ บุเรงนองนามราชเจ้า	จอมรา มัญเอย
ยกพยุหแสนยา	ยิ่งเกล้า
มอญม่านประมวลมา	สามสิบ หมื่นแธ
ถึงอยุธยาแล้ว	หยุดไถ่ลันครา

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชเจ้า
ยกพยุหแสนยา
มอญม่านประมวลดมา
ถึงอยุธยาแล้ว

จอมรา มัณเฑียร
ยิ่งเกล้า
สามสิบ หมีนแฮ
หยุดไถ่ถอนครา

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พระมหาจักรพรรดิเฝ้า
วางค่ายรายรั้วพล
ดำริจักใคร่ยล
ยกนิกรทัพกล้า

ภูวดล สยามเฮย
เพียบบหล้า
แรงศึก
ออกตั้งกลางสมร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บึงอรอัครเรศผู้

นามพระสุริโยทัย

ทรงเครื่องยุทธพิไชย

เถลิงคชาธารคว้าง

พิสมัย ท่านนา

ออกอ้าง

เช่นอุป ราชแฮ

ควบเข้าขบวนไคล

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พลไกรกองหน้าเร้า

ช้างพระเจ้าแปรประจัญ

สารทรวงซวดเซผ่น

เตลงขับคชไล่ไถ่

โรมรัน กันเฮย

คชไต้

หลังแล่น เตะลิดแฮ

หวิดท้ายคชาธาร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

นงคราญองค์เอกแก้ว
มานมนัสกัตเวที
เกรงพระราชสามี
ขับคเชนทรเช่นคำ

กระษัตริย์
ยิ่งล้ำ
มลายพระ ชนม์เฮย
สะอึกสูัดสกร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ขุนมอญร้อนง้าวฟาด
ขาดแล่งตราบอูระ
โอรสรีบกันพระ
สูญชีพไปสูญสิ้น

ฉาดฉะ
หรูปดิน
ศพสู่ นครเฮ
พจน์ผู้สรรเสริญ

ใบกิจกรรม

เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพ
พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เรียนรู้เรื่องเล่าผ่านโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

๑ บุเรงนองนามราชเจ้า	จอมรา มัญเอย
ยกพยุหแสนยา	ยิ่งเกล้า
มอญม่านประมวลมา	สามสิบ หมื่นแธ
ถึงอยุธยาแล้ว	หยุดไถลันครา

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชเจ้า

ยกพยุหแสนยา

มอญมานประมวตมา

ถึงอยุธยาแล้ว

จอมรา มัญเฮย

ยิงแก้ว

สามสิบ หมื่นแฮ

หยุดไถ่คนครา

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การใช้ถ้อยคำให้เกิดภาพ คือ ภาพกองทัพอันยิ่งใหญ่
- การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ
เช่น มอญ-ม่าน-มवल-มา
จากวรรค “มอญม่านประมवलมา สามสิบ หมีนแฮะ”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พระมหาจักรพรรดิเฝ้า
วางค่ายรายริ้วพล
ดำริจักใคร่ยล
ยกนิกรทัพกล้า

ภูวดล สยามเฮย
เพียบเหล่า
แรงศึก
ออกตั้งกลางสมร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การเล่นเสียงสัมผัสสระ คือ คำย-ราย
- การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ คือ ราย-ร

จากวรรค “วางคำยรายร้อพล”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บึงอัครเรศผู้

นามพระสุริโยทัย

ทรงเครื่องยุทธพิไชย

เกลิงคชาธารคว้าง

พิสมัย ท่านนา

ออกอ้าง

เช่นอุป ราชเฮ

ควบเข้าขบวนไคล

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ คือ อร-อัคร , ออก-อ้าง
จากวรรค “บังอรอัครเรศผู้”
“นามพระสุริโยทัย ออกอ้าง”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การใช้ภาพพจน์ มีการใช้อุปมา คือ เปรียบว่าการแต่งกายด้วยเครื่องอาวุธ หรือเครื่องแต่งกายสำหรับสงครามเช่นพระเจ้าแผ่นดินจากวรรค “ทรงเครื่องยุทธพิไชย เช่นอุป ราชแฮ”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พลไกรกองหน้าเร้า
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ
สารทรวงวดเซผัน
เตลงขับคชไล่ไถ่

โรมรัน กัณเษย
คชไต้
หลั่งแล่น เตะลิดแฮ
หวีดท่ายคชาธาร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

➤ การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ

เช่น สาร-ทรง-ชวด-เซ จากวรรค “สารทรงชวดเซผ่น”

➤ การใช้คำไวพจน์

เช่น ช้าง คช สาร และ คชาธาร หมายถึง ช้าง

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

นงคราญองค์เอกแก้ว

กระษัตริย์

มานมนัสกัตเวที

ยิ่งล้ำ

เกรงพระราชสามี

มลายพระ ชนม์เฮย

ขับคเชนทรเช่นค้ำ

สะอึกสู้ดัสกร

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ
เช่น องค์-เอก จากวรรค “นงคราญองค์เอกแก้ว”
มาน-ม (มะ) จากวรรค “มานมนัสกัตเวที”
- การเล่นเสียงสัมผัสสระ
เช่น นัส-กัต จากวรรค “มานมนัสกัตเวที”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การใช้คำน้อยแต่กินความมาก คือคำว่า **เกรง**
จากวรรค “เกรงพระราชสามี” คือ พระสุริโยทัย เกิดความรู้สึก
เกรงกลัวว่าพระมหาจักรพรรดิจะเป็นอันตรายถึงชีวิต

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ขุนมอญร้อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแสงตราบอูระ	หรูปดิน
โอรสรีบกันพระ	ศพสู่ นครแะ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจน์ผู้สรรเสริญ

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ
เช่น สุญ-สิ้น จากวรรค “สุญชีพไปสุญสิ้น”
 สร-เสรี จากวรรค “พจน์ผู้ สรเสรี”

วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผลการวิเคราะห์

- การใช้ภาพพจน์ มีการใช้สัทพจน์หรือการเลียนเสียงธรรมชาติ คำว่า “**ฉาดฉะ**” เป็นการเลียนเสียง อาวุธที่กระทบกันอย่างแรงใน ขณะที่ใช้ฟาดฟันกัน

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

สรุปความรู้

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอน พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เป็นวรรณคดีที่กล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ในช่วงสงครามระหว่างกรุงศรีอยุธยา กับพม่า พระสุริโยทัยซึ่งเป็นพระมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ทรงสละพระชนม์ชีพเพื่อปกป้องพระราชสวามี โดยทรงช้างศึกเข้าสกัดกั้นกองทัพพม่า และถูกพระมหาอุปราชาฟันจนสิ้นพระชนม์

สรุปความรู้

เหตุการณ์นี้แสดงถึงความกล้าหาญ เสียสละ และความจงรักภักดี ต่อชาติบ้านเมือง ทั้งยังเป็นบทประพันธ์เรื่องนี้มีความโดดเด่น ในด้านวรรณศิลป์ คือ การใช้คำและเสียงที่ทำให้เห็นภาพได้ ผู้เรียนสามารถจินตนาการกองทัพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกร เครื่องแต่งกายอันสง่างาม ช้างศึกที่วิ่งไล่ตามอย่างกระชั้นชิด และการต่อสู้กันบนหลังช้างทำให้รู้สึกได้ราวกับอยู่ในเหตุการณ์จริง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
(ภาพที่ ๕๖)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบกิจกรรม เรื่อง ถอดคำประพันธ์โคลงพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
๒. ใบกิจกรรม เรื่อง สรุปสาระโคลงพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
๓. หนังสือวรรณคดีและวรรณกรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๔. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

